

November 2016

Månadsbladet

Ljusglint en oktobermorgon på Bällstabron. Foto: Karin Schmidt

Har hänt och kommer att hända

Den 5 oktober arrangerade Länsförbundet ett seminarium tillsammans med Stockholms- och Nackakretsarna om Östlig förbindelse. Seminariet blev mycket lyckat med över 90 personer i publiken. Alla företrädare som vi hade bjudit in var på plats, bl a Sven Hunhammar som har jobbat på vår riksförening som klimatchef men nu är måldirektör på Trafikverket. Jag var samsalsledare och vi i gruppen hade förberett en del frågor. Under sista passet kom det bra frågor från publiken. Anteckningar och presentationer finns på vår hemsida: <http://stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se/>.

Lördagen den 8 oktober hade vi kretskonferens på rikskansliet. 11 kretsar var med och totalt deltog 17 personer. Intressanta aktiviteter presenterades och problem diskuterades.

Vi vet att guidningar i områden som ska bebyggas, fågel-, kräldjurs- och fladdermössvandringar drar mest folk till våra utflykter. Vi vet också att problemen är de

samma för många kretsar; för få kommer på aktiviteterna, svårt att få nya ledamöter till styrelserna samt svårt att få aktiva som vill engagera sig. Vissa kretsar har tämligen mycket pengar men saknar bra projekt att använda dem i och andra har inte ens pengar till att skicka ut programmet per post utan stoppar det i medlemmarnas brevlådor.

I helgen var jag på länsförbundsordförandekonferens i Umeå. Nio länsförbund (av 24) var närvarande fysiskt och tre var med på Skype. Vi hade workshop om nätverken och även om de kommande verksamhetsriktlinjerna (VRL) som ska gälla år 2019-2022. Johanna Sandahl, ordförande i Naturskyddsföreningen, gick igenom VRL-processen. Det blir en stor diskussion om VRL på rikskonferensen i Skövde nästa år, 13-14 maj.

Vad händer framöver? Vi kommer att ha utbildningar två helgdagar, 30 oktober och 13 november om planprocessen och miljöjuridik. De är glädjande nog fullbokade (30 personer). Vi ser att det finns ett behov och hoppas kunna ordna fler tillfällen under 2017. På Länsträffen den 19 november kommer Christer Sanne till oss och pratar om hur vi kan leva hållbart 2030, se inbjudan längre fram i Månadsbladet!

Beatrice Sundberg
Ordförande

KALENDER

1 november	Webb-workshop
15 november	Styrelsemöte
19 november	Länsträff

Välkommen till

LÄNSTRÄFF

Lördag 19 november

Ta tillfället att komma på en tankeväckande träff med **Christer Sanne**. Vi diskuterar problematiken med den ständiga tillväxten, hur den ökande konsumtionen påverkar miljön, men inte minst vilka lösningar som finns för en mer hållbar värld och hållbar vardag. Christer Sanne har under lång tid jobbat med dessa frågor och har bl.a. skrivit boken "Keynes barnbarn" och tagit fram en rapport för Naturvårdsverket "Hur kan vi leva hållbar 2030?". Rapporten går att ladda ner på <http://www.naturvardsverket.se/978-91-620-6524-9>.

På förmiddagen samtalar vi med Christer. På eftermiddagen går vi loss i en workshop och diskuterar hans idéer - vad tycker vi om dem? Hur kan vi inom Naturskyddsföreningen ta dem vidare?

PROGRAM

- 09.30 Kaffe och mingel
- 10.00 Välkommen och lite om dagen
- 10.05 En förmiddag med Christer Sanne
- 12.00 Lunch
- 13.15 Workshop
- 14.30 Diskussion i stor grupp
- 15.00 Avslutning

Allmän information

Plats: Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, Stockholm

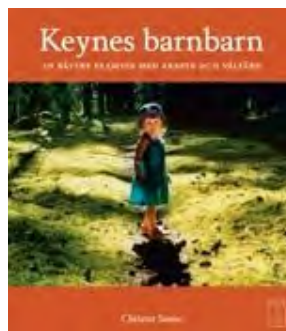
Anmälan:
katrin.hammarlund@naturskyddsforeningen.se eller
070-234 01 17

Kostnad: Ingen kostnad.

Lunchen: Blir vegetarisk.
Ange om du är vegan eller har några allergier så fixar vi mat som passar dig.

Vägbeskrivning: Från T-centralen, ta tunnelbanans gröna linje till T-bana Medborgarplatsen. Ta uppgången som ligger i tågets riktning och sedan vänstra trappuppgången. Nu är du på Folkungagatan. Gå över övergångsstället och fortsätt Götgatan framåt (söderut) ett par kvarter. Sväng vänster in på Åsögatan och gå efter 20-30 meter in genom den grind som finns på vänster sida, sedan genom porten som finns i vänstra hörnet tvärs över gården. Kansliet ligger två trappor upp.

Alla medlemmar är välkomna!

Christer Sanne. Foto: Mathias Widgren

Månadsbladet — Nyhetsbrev för Naturskyddsföreningen i Stockholms län

En periodisk tidskrift som kommer ut 10 ggr/år och distribueras med e-post till aktiva i Naturskyddsföreningens kretsar i Stockholms län. **Manusstopp:** den 20:e i varje månad.

Redaktionen: Karin Schmidt red, Erik Beckman, Maria Bergström, Katrin Hammarlund, Beatrice Sundberg.

Regionalt kansli: Norrtullsgatan 12N (Brygghuset), Box 6361, 102 35 Stockholm. Tfn 08-644 52 70

E-post: kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se. Hemsida: <http://stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se/>

Ansvarig utgivare:

Beatrice Sundberg
08 644 52 70

UBNR: 21578
(c) Copyright 2009

Höst = tid för mer kunskap!

Valberedning studiecirkel

(delvis på distans)

Valberedningen har en av de viktigaste uppgifterna i en förening, nämligen medlemmarnas uppdrag att nominera lämpliga personer att leda föreningen under nästkommande period. Men hur gör man då? Vad är bra att tänka på i arbetet? Hur hittar man lämpliga kandidater? Dessa och flera kluriga frågor kommer vi att diskutera. Ta med dig dina valberedningskollegor och låt er inspireras!

En kvällsträff kombinerad med uppföljande diskussioner på distans under ett par veckor. För att delta behöver du en dator med internetuppkoppling.
En fysisk träff: **onsdag 23/11 kl. 18.00 – 21.00**
Efterföljande diskussioner på distans.
Plats: Brygghuset, Norrtullsgatan 12 N
Ledare: Annika Hamilton **Anmälan senast 9/11.**

Kostnadsfritt för våra medlems- och samarbetsorganisationer.
(Övriga 1500 kr/person)

Föreningskunskap studiecirkel

(delvis distans)

Grundkurs i föreningskunskap. En kvällsträff kombinerad med uppföljande diskussioner på distans under ett par veckor. För att delta behöver du en dator med internetuppkoppling.

En fysisk träff: **torsdag 10/11 kl. 18.00 – 21.00**
Efterföljande diskussioner på distans.

Plats: Brygghuset, Norrtullsgatan 12 N
Ledare: Annika Hamilton **Anmälan senast 27/10.**

Kostnadsfritt för våra medlems- och samarbetsorganisationer.
(Övriga 1500 kr/person)

Studie
främjandet

Österleden dammas av – klarar klimatmålen ännu en ny stadsmotorväg?

Seminarium 2

Onsdag den 23 november, kl. 18.00 – 20.30
Plats: Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

På detta seminarium ska alternativen granskas och vi ska höra var politiken står. *Ingen inträdesavgift*

Arrangörer till seminarierna är ABF, Stockholms Naturskyddsförening, Naturskyddsföreningen i Nacka, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Förbundet för Ekoparken, Klimataktion Stockholm m fl.

Kontakt: Elisabeth Edsjö, 070 324 54 95,
elisabeth.edsjo@bostadslaget.se

November 2016

Månadsbladet

Räddat
grönt
område!

Värdefull strandskyddsseger vid Trekanten!

I Liljeholmen, strax sydväst om Södermalm, ligger sjön Trekanten omgiven av grönska där norra delen har en artrik strandlövskog. I skogen finns husgrunder och flerhundraåriga ekar. Sedan 2008 har en skola varit aktuell i denna lövskog på strandskyddad mark och planprocessen tog fart 2013.

Sakägare, Gröndals intresseförening och Stockholms Naturskyddsförening har opponerat sig mot skolbygget, först genom remisser och sedan genom överklaganden. Protestlistor samt välbesökta fackeltåg och naturguidningar runt sjön har gjort frågan vida uppmärksammad.

En röd tråd har varit Ja till skola – men Nej till platsen. Vi har varit många som ansett att andra bättre alternativ i närheten funnits där en skola kunnat uppföras och också fört fram detta. Intill sjön Trekanten ligger området Lövholmen på 22 hektar som ska omvandlas från verksamhetsområde till stad, här skulle en skola få plats menar vi.

Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen såg inga skäl att upphäva detaljplanen för skolan, men sedan slog Mark- och miljööverdomstolen fast att en alternativredovisning för skolbygget saknades hos Stockholms stad. Frånvaron av ordenligt utredda alternativa geografiska platser var ett av de tyngre formella fel som lades fram inför Mark- och miljööverdomstolen och detta lyckades för detaljplanen upphävas i sin helhet. Då kontrade Stockholms stad lite oväntat med att över-

klaga till Högsta domstolen. Nu i början på oktober meddelade Högsta domstolen emellertid att de inte tar upp skolan vid Trekanten till prövning, vilket inte var förvånande då det ska till något extraordinärt för att Högsta domstolen ska ta upp ett strandskyddsmål. Mark- och miljööverdomstolens dom står således fast och den artrika strandlövskogen med bland annat sjungande näktergal har räddats efter många års dragkamp om marken. Det känns väldigt skönt att nu kunna sätta punkt.

Anders Tranberg

Ordförande, Stockholms Naturskyddsförening

Näktergal. Foton: Anders Tranberg

Har du också en naturseger du vill berätta om? Skicka text & bilder till karin.schmidt@naturskyddsforeningen.se

Naturkalendern i Stockholms län

November 2016

Utdrag ur program från Naturskyddsföreningens kretsar i Stockholms län.
Fler aktiviteter finns på respektive krets hemsida

Torsdag 3 november

Natur- och miljövard i Nykvarn

Passa på att diskutera Nykvarns natur- och miljövard med kommunens nya miljöstrateg och miljöinspektör Pernilla Barrud! Därefter öppet styrelsemöte för alla medlemmar. Samling: Kl. 18.30, Caféet vid Hökmossbadet i Nykvarn.

Södertälje - Nykvarn

Söndag 6 november

Ljusfest vid Edsviken

Naturskyddsföreningen vill uppmärksamma hoten mot stränderna och vikten av att värna strandskyddet. Vi vill också berätta om vad som kan göras för att förbättra Edsvikens vatten. För att Edsviken ska uppnå en god ekologisk status krävs kunskap och samverkan. Vi kan alla hjälpa åt att rena dagvatten och förbättra vattenkvaliteten. Vi träffas kl. 18.00 vid Sättra ängar för en ljusfest i höstmörkret tillsammans med Danderyds Hembygdsförening. Upplysningar: Eivor Niklasson, tfn 08-755 42 46.

Danderyd

Tisdag 8 november

Skördemiddag med äppelfrossa

Även om skördemiddagen kommer lite senare än den brukar i år, räknar vi med att det fortfarande kommer att finnas godsaker från trädgårdar och lotter att dela med sig av. I år dignar äppelträden, så vi tänkte utforska hur mycket man kan variera sina äppelrecept. Har du möjlighet tar du med dig något med eller utan äpplen till vår buffé. Vi vågar utlova en riklig, varierad och läcker buffé, som dessutom är kostnadsfri! Vi kommer även att informera och diskutera om vår verksamhet, så det är ett ypperligt tillfälle för dig som är nybliven medlem att få en introduktion till kretsens arbete. Tid & plats: Kl 18.30, Hamngatan 50. Info: Jan Holmbäck 070-719 22 00.

Vaxholm

Onsdag 9 november

Svalbard – Arktis inom räckhåll

Ikväll kommer naturfotografen Sören Lindén, som har rest till många naturområden i världen och dokumenterat djur- och fågelliv, att ta oss till ett nordligt paradiset några få timmars flygresor bort – Svalbard.

Vi får stifta bekantskap med en karg, artfattig men samtidigt fantastiskt rik natur. Ett stort antal isbjörnar lever vid Svalbard liksom ett par tusen människor, de flesta i huvudorten Longyearbyen. Fågellivet sätter sin prägel på en resa dit och landskapet med glaciärer, packis och spetsiga berg lockar fantasin. Minnen från den äventyrliga tidsepoken med jakten mot nordpolen finns också kvar och däribland resterna av ingenjör Andréas balongfärd.

Kontakt: Lars Franzén, tfn 08-581 757 75 och Per-Ola Björn, tfn 08-582 403 46, 070-323 67 09. Start kl. 19:00 i Kulturhuset i Kungsängens C, plan 6, lokal Dävensö.

Upplands Bro

Torsdag 10 november

Höstträff med ekologisk vinprovning

Möte, smak och ekologiskt. Vindruvor med sina tunna skal innehåller ofta rester av kemiska bekämpningsmedel, ibland i olagligt höga halter. Druvorna som används till ekologiskt vin odlas utan kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel. För ekologiskt vin årgång 2012 och senare är det inte heller tillåtet att använda lika många tillsatser vid själva vinframställningen.

Under kvällen provar vi ett urval av spännande ekologiska viner. Tid & plats: kl. 18.30 -ca 21.00 i Sockenstugan, Olofsgatan 19, Sigtuna. Anmälan senast 4 november till asallillian@hotmail.se 070-572 46 86.

Sigtunabygden

Lördag 12 november

Besök ett helt miljöanpassat hus i Kårsta

Kom och se en timmerstomme från Västergötland som flyttats till Kårsta och blivit ett miljöanpassat hus med en blandning av återanvänt och nytt i förnybara material. Plaster har undvikits i möjligaste mån. Solceller, eget avlopp och vatten bidrar till att försöka göra huset så självbärande som möjligt. Jens Reutercrona beskriver processen från idé till färdigt hus.

Samling kl. 9.40 vid Kårsta station, så promenerar vi därifrån. Anmälan till vallentuna@naturskyddsföreningen.se, så Jens vet hur många som kommer.

Vallentuna

Söndag 13 november

Natursnokarna:

Hitta rätt i naturen

Hur använder man kartan? Vad gör man när man orienterar? Efter en kort teorigenomgång ger sig barnen ut och letar kontroller. Vid varje kontroll finns också en naturfråga. Chans att vinna priser. Vård är Skogsluffarnas Orienteringsklubb som har en stor familjeverksamhet. I deras mysiga klubbstuga, Brotorpsstugan, kan vi fika om vädret är tjugigt. Samling: Kl. 10 vid Brotorpsstugan mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Ca 2 tim. Från T-banan är det ca 1,5 km promenad. Se karta på vår hemsida. Obligatorisk anmälan senast 8/11 till cecilia.renger@gmail.com.

Natursnokarna i Söderort

Måndag 14 november

Film:

This changes everything

Naomi Kleins film "This changes everything" presenterar samhällen och människor i klimatförändringarnas frontlinjer världen runt, från Albertas oljesand till södra Indiens kust, Pekings förorenade luft och vidare. Filmen ger idéer till hur vi kan mota klimatkrisen och samtidigt bygga en bättre och mer rättvis värld. Bio Royal kl 18:30. Fri entré för alla!

Ett samarbete mellan Naturskyddsföreningen, FN-föreningen och projektet Schysst sommar. Efter filmen arrangerar vi filmmingel i Galleri gillet. Slut ca 21.00. Åldersgräns 15 år. Boka din biljett genom Kajsa Nyberg, kajsa.nyberg@gmail.com, 076-329 00 01.

Roslagen

Tisdag 15 november

Grismanifestet - teaterföreställning

Naturskyddsföreningen i Lidingö och Lidingö stad bjuder in alla klimat- och miljöintresserade att se teaterföreställningen Grismanifestet!

Grismanifestet berör händelser som har lett fram till dagens klimatsituation och har tagit fabeln till hjälp för att skildra utvecklingen. Efter föreställningen samtalar representanter från Naturskyddsföreningen och inbjudna gäster med publiken om de frågor monologen väcker. Pjäsen är 1,5 timme lång inklusive samtal. Tid & Plats: Kl. 14.00 och 19.00, Lidingö stadshus sessionssal.

Lidingö

Hälsoeffekter av global uppvärmning

Sedan flera år arrangerar Täbykretsen en föreläsning med global uppvärmning och klimatförändringar som tema. I år handlar programmet

om hälsoeffekter av ett allt varmare klimat. Denna aspekt har ännu inte fått så stor uppmärksamhet och därmed inte heller beskrivits så tydligt i media. Forskning inom området beskriver dock allvarliga hälsorisker i länder som drabbas hårdast av ett förändrat klimat, men negativa effekter förväntas finnas även i Sverige.

Föreläsare är Sofia Lindegren, AT-läkare vid Karolinska sjukhuset, hon inriktar sig mot Yrkes- och Miljömedicin, ingår i Läkarförbundets Klimatgrupp. Sofia är även trainee inom Naturskyddsföreningen. Tid & plats: Kl. 19.00 - 21.00, hörsalen i Tibble gymnasium.

Täby

Onsdag 16 november

Fästingar och sjukdomar de kan bära på

Fästingar må vara otrevliga och besvärliga, men de är också fascinerande och tacksamma studieobjekt.

Vi går igenom fästingens livscykel och diskuterar värdjur och utbredningsmönster. Hur stor är risken för att bli smittad av fästingöverförda sjukdomar? Kommer fästingens utbredning att påverka vårt eget rörelsemönster? Är fästingar ett hot mot den fria rörligheten i naturen? Patrik Dinnézt berättar om forskningsprojekt som handlar om fästingar och fästingöverförda sjukdomar.

Tid & plats: Kl. 19.00-20.30, Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. Info och anmälan: Senast 12/11 till Christian Sommer, chrisommer@hotmail.com, 070-794 76 46. Avgift. Medlem 50 kr, övriga 70 kr.

Stockholm & Söderort

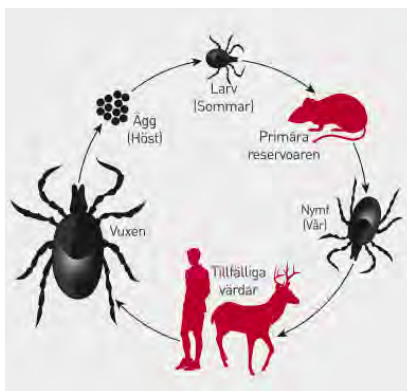

Illustration från fästing.nu

Torsdag 17 november

Film: "True Cost"

Under några inspirerande kvällar bjuder Kemikaliegruppen in till visning av intressanta och givande filmer. Denna kväll visar vi "True Cost" (2015), som undersöker klädindustrins effekter på människor och planeten.

Efter filmvisningen (1,5 timme) kör vi en paneldiskussion (ca 1 timme) med inbjudna experter och kunniga inom ämnet. Kanske svarar de på våra funderingar eller ger intressant input? Vi bjuder även på något lättare tilltugg.

Tid & plats: Kl. 18.30-21.00, Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. Info & anmälan: Senast 15/11 till Anky Enskog, kemikaliegruppen@gmail.com.

Stockholm & Söderort

Tisdag 22 november

"Café planet"

Cafékväll med fokus på Tyresös klimatstrategi. Kommunens nya miljöprojektplanerare Petri Palkki och två politiker, Fredrik Saweståhl (M) och Anita Mattsson (S) kommer att svara på frågor om vad som görs för att uppnå klimatmålen. Nya medlemmar hälsas särskilt välkomna! Vi bjuder på soppa, bröd och kaffe. Start kl. 18.30. Plats meddelas vid anmälan, senast söndag 20 november till Solveig Dahl, 070-350 11 39. Du kan ladda ner klimatstrategin från tyreso.se/

Tyresö

Håll Sverige rent

Nedskräpning är ett problem som ökar i omfattning och som blir allt viktigare. Skräp är fult, kostar pengar och skadar både människor, djur och miljö. Om ingenting görs kommer det vara mer plast än fisk i haven år 2050. Håll Sverige Rent är en stiftelse som har arbetat för att före-

bygga och motverka nedskräpning sedan början av 60-talet. Mycket har hänt men det finns också mycket kvar att göra. Johanna Ragnartz, VD på Håll Sverige Rent, berättar om nedskräpningen.

Tid & plats: Kl. 19.00 - 19.00, Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. Info & anmälan: Senast 20/11 till Angela Arokianathan, anarokia@gmail.com.

Stockholm & Söderort

Torsdag 24 november

Solceller – på ditt tak?

Nu har solrevolutionen kommit till Norrtälje! Många vill skaffa solceller på sina tak för att göra egen el och dessutom göra en bra insats för miljön.

Kom och få konkret och uppdaterad information från Johan Ehrenberg (ETC/egen el), Camilla Rydberg, (solkompaniet) Berit Jansson (ordf Teknik- och Klimatnämnden) med flera. Dessutom presenteras kommunens nya solkarta av Leif Söderbäck, klimatrådgivare. Ett samarrangemang med Campus Roslagen och Norrtälje kommun. Tid & plats: Kl. 17-21, aula Havet, astrid lindgrens gata 2a, Campus Roslagen. Entré 100 kr inkl kaffe/te och smörgås. Anmälan till: event@campusroslagen.se

Roslagen

Onsdag 30 november

Trafiken i Danderyd

Föredrag och diskussion. Hur ska vi förflytta oss i Danderyd och hur ska vi ta oss till och från kommunen om 5, 10 och 25 år?

Träffa kommunens trafikplanerare Jonas Frejd och hör om de planer som finns. Ställ frågor och diskutera vad som ska prioriteras i den ökade trafikträngseln. Tid & plats: Kl. 18.00-20.00, sal Mörbygården, Kevinge Servicehus, Edsviksvägen 1A, Upplysningar: Kjell Rosén, tfn 070-7714248

Danderyd

STORSTOCKHOLMS NATURGUIDER TIPSAR;

ONSDAG 2 NOVEMBER

Naturbingo till Hellas

Pröva en annorlunda naturupplevelse i sällskap med ditt skolovslidiga barn. Naturbingo med naturguidning. Maria Bergström leder denna tur från Björkhagen till Hellasgården förbi vitmossor, bäverhyddor, höstlöv och kanske också en ekoby. Samling kl 13.00 T-banestation Björkhagen, avslut Hellasgården (bussar mot Slussen). Ca 4 km, 3 tim. Ingen avgift

SÖNDAG 6 NOVEMBER

Kärr, myr och mossmarker

Kring den lilla sjön Långviksträsk på Värmdölandet finns ett stort, orört myr- och skogsområde. Mossemarker, hällmarkstallskog, barr- och sumpskogar. I stora delar månghundraårig, med god tillgång på död ved, spår efter skogsbrand och stor åldersspridning. Margareta Lysell guidar i denna närmast norrländska vildmarksupplevelse – så nära bebyggelse och storstad. Samling kl 10.15 vid busshpl Fårudsvägen (buss 429X* från Slussen 09.37 mot Ingarö. Återresa från busshpl Vishamn (buss 428X 13.11*). Ca 5 km, 3 tim.

VAD ÄR NATURBINGO?

Ungefär som vanlig bingo fast du får en lapp med namn på naturföreteelser, istället för nummer, i rutorna och en påse/papplåda att samla in det du ska leta efter. Ett utmärkt sätt att sysselsätta någon med mycket spring i bena och för litet tålmod att stå länge still och lyssna på naturguidens utläggning om åkerholmar, meståg, skillnaden mellan kärr och mosse eller varför döda träd är så värdefulla.

SÖNDAG 13 NOVEMBER

Norra Djurgården

Universitetsområde, experimentalfält, jaktmark och gamla klostermarker... det är stor variation på hur norra Djurgården nyttjats över seklen.

Följ med Anna Petri på en tur över gräset, in i skogen, ut i hagarna och genom såväl natur- som kulturhistoria i denna del av världens första Nationalstadspark. Samling kl 11.00, T-bana Universitetet. Ca 4 km, 3 tim.

MÅNDAG 14 NOVEMBER

Hitta lugnet i naturen efter jobbet

En måndagkväll i Tyrestaskogen med fokus på fokus. Under kvällen får du prova på hur du kan använda medveten närvaro i naturen för att hitta balansen och minska stress.

Sätt på dig dina varmaste kläder och följ med Bosse Rosén på en stilla

vandring i skenet från fotogenlyktor där vi fokuserar både inåt och utåt. Med lite "tur" kan det regna och blåsa. Eller så blir det en stilla kväll med månljus. Det blir som det blir. OBS begränsat deltagarantal, föränmälan krävs. Samling 17.30 på plats du får veta när du anmäler dig på <http://bit.ly/2drOnxG> Ca 2 km, 2 tim. I samarbete med Balansverkstan. Ingen avgift

SÖNDAG 20 NOVEMBER

Varg i Nackareservaten

Gör en senhöstvandring genom ett sörmäländskt sprickdalslandskap som rymmer såväl golfhål som bäverhyddor och varggrottor. Är golfbanor kanske sättet att hålla landskapet öppet när korna försvunnit från staden marker? Och hur nära Stockholm finns varg idag och vilken betydelse hade Gustav III för vargskräcken i 1800-talets Sverige?

Ronny Fors leder turen och berättar om naturen, om reservatets historia och om dess stora sociala och ekologiska värden. Vi går både i lite besvärlig terräng och på lätta stigar så ta rejäla skor/kängor/ stövlar och kläder efter väder. Samling kl 10.00 vid tunnelbanestation Björkhagen, avslut vid Skarpnäcks tunnelbana. Ca 8 km, 4 tim.

SÖNDAG 27 NOVEMBER

Kyrksjölöten

Första advent guidar Margareta Lysell bland granar och kala lövträd runt den lilla Kyrksjön mitt bland Brommas villaträdgårdar.

Ett fint litet naturreservat med riksintressanta spår från istiden, lämningar från järnåldern och ett landskap ännu präglad av det gamla bondesamhället. Ordet löt är t ex ett gammalt ord för sank eller sidlänt äng eller betesmark, gärna utmed något vatten. Samling kl 11.00 vid T-bana Åkeshov, uppgång Åkeshov hallen. Ca 4 km, 3 tim.

- Att delta kostar 100 kr, 80 kr för medlem i Naturskyddsföreningen och under 18 år fritt.
- Ta med matsäck/fika för turerna över 2 timmar. Bra skor, sköna kläder och gärna kikare! Vandringarna genomförs i alla väder - ingen föränmälan behövs!

* kolla för säkerhets skull på sl.se

Mer information:

www.utinaturen.nu